

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครอง และเยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย จากหนังสือ บทความ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้หรือกรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาล

1.1 เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ได้แก่ เยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชน ตำบล สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ปี 2535 จำนวนทั้งสิ้น 1,077 คน เนื่องจากประชากรมีเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.1.1 คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตร

ขนาดกลุ่มประชากรมีเป็นจำนวนร้อย	ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ	25
ขนาดกลุ่มประชากรมีเป็นจำนวนพัน	ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ	10
ขนาดกลุ่มประชากรมีเป็นจำนวนหมื่น	ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ	1

(อ้างอิง บุญเรียง ขจรศิลป์, 2530)

ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนนอกระบบโรงเรียน จำนวน 107 คน แต่เพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับคืนมามากที่สุด ผู้วิจัยจึงขอกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น 150 คน

1.1.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Stratified Random Sampling) ผู้วิจัยใช้อำเภอทั้ง 5 อำเภอในจังหวัดสมุทรปราการเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย สุ่มศูนย์เยาวชนตำบลในแต่ละอำเภอมาอำเภอละ 3 ศูนย์ตำบล โดยวิธีจับสลากและในแต่ละศูนย์ตำบลจับสลากเลือกกลุ่มตัวอย่างมาศูนย์ตำบลละ 10 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 150 คน ศูนย์เยาวชนตำบลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้คือ

1. อำเภอเมือง ได้แก่ ศูนย์เยาวชนตำบลบางเมือง ศูนย์เยาวชนตำบลแพรกษา ศูนย์เยาวชนตำบลสำโรงเหนือ จำนวนเยาวชนนอกระบบโรงเรียน 30 คน
2. อำเภอบางพลี ได้แก่ ศูนย์เยาวชนตำบลบ้านระกาศ ศูนย์เยาวชนตำบลคลองด่าน ศูนย์เยาวชนตำบลเป็ริง จำนวนเยาวชนนอกระบบโรงเรียน 30 คน
3. อำเภอพระประแดง ได้แก่ ศูนย์เยาวชนตำบลบางจาก ศูนย์เยาวชนตำบลบางพิ่ง ศูนย์เยาวชนตำบลบางกระสอบ จำนวนเยาวชนนอกระบบโรงเรียน 30 คน

4. อาเภอพระสมุทรเจดีย์ ได้แก่ ศูนย์เยาวชนตำบลแหลมฟ้าผ่า ศูนย์เยาวชนตำบลในคลองบางปลากด ศูนย์เยาวชนตำบลบ้านคลองสวน จำนวนเยาวชนนอกระบบโรงเรียน 30 คน

5. อาเภอบางพลี ได้แก่ ศูนย์เยาวชนตำบลบางพลีใหญ่ ศูนย์เยาวชนตำบลราชาเทวะ ศูนย์เยาวชนตำบลบางโจลง จำนวนเยาวชนนอกระบบโรงเรียน 30 คน

1.2 ประชากรที่เป็นผู้ปกครอง ได้แก่ บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนในข้อ 1 จำนวนทั้งสิ้น 150 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

1.3 ประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาล ได้แก่ เจ้าหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน และเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 105 คน เนื่องจากประชากรมีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้ จึงใช้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 405 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียน ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 ชุด

ชุดที่ 1 สำหรับเยาวชนนอกระบบโรงเรียน

ชุดที่ 2 สำหรับผู้ปกครอง

ชุดที่ 3 สำหรับเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาล

แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับเยาวชนนอกระบบโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของเยาวชนนอกระบบโรงเรียน คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List จำนวนทั้งหมด 3 ข้อ)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียน เกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนในด้านคารวะ ธรรม สามัคคีธรรม ปัญญาธรรม วินัยธรรม และคุณธรรม ซึ่งคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

2.1 การส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยโดยผู้ปกครอง มีจำนวนคำถามทั้งหมด 55 ข้อ

2.2 การส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยโดยเจ้าหน้าที่ภาค รัฐบาล มีจำนวนคำถามทั้งหมด 55 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนในการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ซึ่งคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-end) จำนวนทั้งหมด 1 ข้อ

แบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามของผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวนทั้งหมด 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนในด้านคารวะ ธรรม สามัคคีธรรม ปัญญาธรรม วินัยธรรม และคุณธรรม ซึ่งคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวนทั้งหมด 55 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ซึ่งคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-end) จำนวนทั้งหมด 1 ข้อ

แบบสอบถามชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามของเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาล แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาล
คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และแบบเติมคำ จำนวนคำถามทั้งหมด 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลเกี่ยวกับ
การส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนในด้านคุณธรรม
สามัคคีธรรม ปัญญาธรรม วินัยธรรม และคุณธรรม ซึ่งคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า
(Rating Scale) จำนวนทั้งหมด 55 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ภาค
รัฐบาลในการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ซึ่งคำถาม
เป็นแบบปลายเปิด (Open-end) จำนวนทั้งหมด 1 ข้อ

2. วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประชาธิปไตยและวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยจากหนังสือ บทความ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางใน
การสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ก่อน แล้วจึงนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ (ดูรายชื่อในภาคผนวก) เพื่อหา
ความตรงของเนื้อหา
3. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาแล้วไปปรับปรุงแก้ไขตาม
คำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขอีกครั้ง เพื่อให้เป็น
แบบสอบถามที่สมบูรณ์ มีความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษา
4. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่
ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน ที่ศูนย์เยาวชนตำบลบางเมืองงาม
เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Coefficient)
ของ ครอนบาช

$$L = \frac{n}{n-1} \left| \frac{1 - S_i^2}{S_t^2} \right|$$

เมื่อ L = สัมประสิทธิ์ของความเที่ยง

n = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i = ความแปรปรวนของคะแนนชั้นหนึ่ง ๆ

S_t = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

(อ้างอิง ประคอง กรรณสูต, 2525)

ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม = 0.89 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงสูงเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการศึกษาวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร และอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขอนหนังสือจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมการพัฒนาชุมชนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในพื้นที่
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรด้วยตนเองโดยในกลุ่มของเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปมอบให้และขอคำแนะนำมารับคืน สำหรับกลุ่มเยาวชนนอกโรงเรียนและผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ให้เจ้าหน้าที่ช่วยแจกและเก็บแบบสอบถามให้ โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2536 และกำหนดวันขอรับแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 10 สิงหาคม 2536 เมื่อครบกำหนดผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาน้อย ผู้วิจัยจึงได้ขอรับแบบสอบถามกลับคืน

มาจนถึงวันที่ 25 สิงหาคม 2536 รวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้น 337 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 83.20 (ดังตาราง)

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน

กลุ่มประชากร	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนที่กลับคืน	ร้อยละ
เยาวชน	150	120	80.00
ผู้ปกครอง	150	122	81.33
เจ้าหน้าที่ภาครัฐบาล	105	95	90.47
รวม	405	337	83.20

การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (statistical package for the social science) ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าร้อยละ (Percent) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียน ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาล เกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ระดับความคิดเห็นดังนี้

เห็นด้วยว่ามีการปฏิบัติมากที่สุด เทียบคะแนน 5 หมายความว่า คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00

เห็นด้วยว่ามีการปฏิบัติมาก เทียบคะแนน 4 หมายความว่า คะแนนเฉลี่ย
ระหว่าง 3.51-4.50

เห็นด้วยว่ามีการปฏิบัติปานกลาง เทียบคะแนน 3 หมายความว่า คะแนนเฉลี่ย
ระหว่าง 2.51-3.50

เห็นด้วยว่ามีการปฏิบัติน้อย เทียบคะแนน 2 หมายความว่า คะแนนเฉลี่ย
ระหว่าง 1.51-2.50

เห็นด้วยว่ามีการปฏิบัติน้อยที่สุด เทียบคะแนน 1 หมายความว่า คะแนนเฉลี่ย
ระหว่าง 1.00-1.50

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครอง
และเยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน โดยวิธีการทดสอบค่าที (t-test) นำเสนอ
ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

4. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าร้อยละและนำเสนอ
ในรูปแบบการบรรยาย